

Výjezd ze zastávky číslo 48

Vilém Zouhar (2. místo ve II. kategorii)

Jedu autobusem. Za hodinu dojde do cílové stanice. V ruce nervózně mačkám svůj výtvar: první část povídky. Věra mě naposledy přemluvila, abych jí přinesla povídku, na které právě pracuji. Samozřejmě, že jsem ještě nic napsaného neměla. To je důvod, proč jsem strávila noc ve spěchu nad (pouze) dvěma stránkami textu. Náhlý spánek, který mě právě přepadá, je vítaný.

Neurotický řidič na mě volá, abych se vzbudila a vystoupila z vozu. Urychleně беру svoji knihu, kterou jsem měla položenou na sedadle vedle mě, a vycházím z autobusu. Venku je šero a zima. Upravím si šálu a vydám se na pětiminutovou cestu do parku.

Podívám se na hodinky: 17:03. Ještě předtím, než přijde Věra, mám půl hodiny na čtení. Kniha, kterou jsem si s sebou přinesla, se jmenuje Jatka č. 5. Protagonistou je Billy - muž, který přestal být uvíznutý v čase a uvědomu --

Věra přichází. Usmívá se na mě. Přišla o půl hodiny dříve. Černé tmavé vlasy, krásné modré oči a všední oblečení. Všechno je nádherné. Poslední polibek na uvítanou a jdeme směrem ke kavárně. Myslím, že jsem do Věry zamilovaná.

V kavárně si sedáme k našemu stolku. Vždy ten stejný: u okna se dvěma židlemi. Věru to těší, ale mně to připadá otřesně obyčejné. Věra v tomto malém souboji dne vždy vyhraje. Již to vypovídá o našem vztahu. Odložím si kabát a usednu ke stolu. Přitom se dívám z okna a přemýšlím o Věře. Potkaly jsme se před sedmi měsíci. Sedá si ke stolku. Bylo to v galerii moderního umění. Uviděla jsem ji u jednoho z větších obrazů a pokusila se o konverzaci.

Přichází roztomilá číšnice. Objednávám si čaj, Věra kávu. A již to začíná: bavíme se o tom, jak se každá máme. Je velmi charismatická a jako vždy mě svojí řečí okouzlí. Vzpomene si na slíbenou povídku. Zděsím se: jediná krása povídky spočívá v její melancholické myšlence. Vůbec se nehodí do aktuální nálady. Číšnice přináší naši kávu a čaj. Věra mi bere papíry z ruky.

Výjezd ze zastávky číslo 48

Jarmila Černá

Celé ráno byl Jaroslav Sedláček nervózní. Večer se měl zúčastnit autorského čtení první kapitoly jeho nové knihy. Úspěch, který přinesla, byl nečekaný a on sám to nesl špatně. Svě povídky vždy používal pouze k pobavení svých přátel či partnerů. Ještě před rokem by ani nesnil o tom, že by lidé stáli o jeho podpis. Jeho tehdy rozpracovaná kniha pro něj nic neznamenala a několikrát uvažoval o ukončení této marné snahy. Knihu však dopsal a veškeré následující události ho vedly k tomuto dni.

Nebyl nervózní proto, že by byl ostýchavý, nebo by se snad bál veřejného projevu. Byl nervózní proto, že bezděčně postoupil do vyšší hry. Hry, kde se lidé scházejí v tak drahých oblecích, že ještě před rokem by mu trvalo bezmála dva měsíce, než by si na takový vydělal. Podobný mu právě visel ve skříni. Byl nervózní proto, že si tuto vyšší hru nevybral sám.

Několik minut se díval z okna svého dvoupokojového bytu, který si ponechal jako památku na ulici a rozespálé lidi, kteří jí proudili. V odrazu viděl své vybledlé já. Krátké blond vlasy, propadlé oči a neholená tvář. Vrátil se k posteli a šel si znovu lehnout. Usnul během několika minut.

Věra na chvíli odložila moji povídku a napila se kávy. Dívá se na mě, jako by si o mně v povídce přečetla něco nového. Jsem nervózní, avšak naprosto jiným způsobem, než byl toho rána Jaroslav. Jsem nervózní, neboť vše, co jsem posledního půl roku dělala, bylo proto, abych se zalíbila Věře. Její pohled jako by trivializoval veškeré mé dosavadní snahy. Po minutě ticha promluví:

“Líbí se mi to. Mohly bychom si to dočíst u mě doma. Co na to říkáš?”

Souhlasím. Následujících 15 minut se bavíme o tom, co uděláme dnes k večeři. Dopily jsme a já jdu zaplatit. Při cestě zpět pohlédnu na Věru. Stále se dívá na první stranu mojí povídky. Pohladím ji po rameni a oblékám si kabát. Vycházíme spolu ze dveří. Za námi slyšíme: “Nashledanou,” od té roztomilé číšnice. Venku je nyní již úplně tma a my vykročíme směrem k Věřině bytu.

Cestou se bavíme o Kafkovy. Věra včera začala číst jednu z jeho knih. Líbí se mi, že čte, a také její nadšení, se kterým mi o jeho knize vypráví. Zeptám se jí, zdali jí ty knihy nepřipadají smutné. Dostane se mi jednoslovné odpovědi: “Ne”. Následně se mě zeptá na knihu, kterou právě držím v ruce. Nechce se mi o tom však mluvit, a proto vytvořím alespoň trochu uspokojující odpověď a zbytek cesty jdeme v tichu.

Stoupáme úzkým schodištěm a jsme u dveří jejího bytu. Věra vytahuje klíče a již jsme v teple. Věřin byt není strohý. Je ozdoben obrazy, soškami a dalšími uměleckými předměty. Všechny věci jsou mi však až moc známé. Předvytvořené a vystavené jako knihy ve veřejné knihovně. Odložím si své věci sednu si na pohovku. Věra se po krátké minutě přidává. Má v ruce moji povídku a s jejím příchodem se v bytě rozlínula krásná hudba. Je zřejmé, že mě chce potěšit. Sama klasickou hudbu ráda nemá, ale já právě slyším Beethovenovu 9. symfonii. Sedí vedle mě a já si lehnu tak, že moje hlava spočívá na jejím klíně. Zavřu oči, ale slyším šustění papíru, jak Věra otáčí na druhou stránku povídky.

Když se probudil, bylo již odpoledne. To se mu stávalo často, neboť při dokončování své knihy nad ní strávil většinu noci a zvykl si spát přes den. Podíval se na hodiny na stropě: za 2 hodiny začíná jeho slavnostní autorské čtení. Měl by si ještě jednou přečíst první kapitolu? Ne. Četl ji již mnohokrát a je na ni hrdý. Proto se raději rozhodne pro procházku městem. Krátká sprcha, žiletka, oblek. Znovu pohlédl na hodiny: čtení je za hodinu a půl. Chvilku strávil pohledem na ulici pod ním a pak vyšel z bytu pouze s peněženkou, klíči v kabátě a svojí knihou v ruce.

Venku byla již tma, ale velmi rušno. Každý někam pospíchal. Jaroslav si tyto chvílky užíval. Jeho čtení byl pevný bod v čase, ale do té doby si mohl dělat, cokoli chtěl. Mohl se klidně postavit proti proudu všem ostatním - všemu, co se od něj očekávalo - a užívat si života. Vyšel směrem k nedalekému parku. Po cestě viděl lidi, které nikdy předtím neviděl, anebo se dříve pořádně nedíval. Snažil se cítit anonymitu, kterou mu ostatní lidé nabízeli.

V parku si sedl na nenápadnou lavičku mezi stromy. Byla zima, ale moc mu to nevadilo. Chvíli seděl a vnímal veškerý prostor kolem sebe. Vše pro něj v tento moment bylo nádherné. Možná až moc. Uvědomoval si, že pokud by spadl, letěl by z této blaženosti hodně dlouho. Tuto zápornou myšlenku zahodil s tím, že život bez rizika se nedá nazývat životem.

Jeho rozjímání vyrušil veselý hlas:

“Ahoj. Není ti zima?”

Byla to Markéta. Jeho někdejší přítelkyně. Rozešli se spolu před dvěma lety kvůli neshodě názorů. Markéta, jak později Jaroslav zjistil, byla až moc zavázaná a věrná. Nesdílela s ním jeho volnomyšlenkářský pohled na svět. Po rozchodu se snažil být k ní vlídný, ale postupem času se to stávalo čím dál tím více náročnější. Skončilo to tak, že ji začal nenávidět. Přesně z toho důvodu odpověděl:

“Ahoj. Docela ano. Co tobě? Nezajdeme na kávu?”

Probudilo mě hlazení po vlasech a Věřin hlas:

“Jarmilo? Vstávej. Dočetla jsem tvoji povídku.”

“Jak se ti líbila?”

“Má to svoje kouzlo. Můžu mít několik otázek?”

“Samozřejmě.”

“Proč pozval Jaroslav Markétu na kávu, když ji nenávidí?”

“To ještě nevím.”

“Dobře. Tak tedy: O čem je Jaroslavova kniha?”

“Taky ještě nevím.”

“Tak alespoň ten název? Co znamená ten název?”

“Nenapadal mě žádný smysluplný název, proto jsem tam napsala to, co jsem zrovna dělala, když mě napadl námět povídky: Vyjížděla jsem ze zastávky 48.”

“Na tom nezáleží. Napiš prosím pokračování.”

To jsem nečekala. Věra byla ke mně a zejména k projevům mých emocí vždy spíše apatická: “Vážně tě to tak zaujalo?”

“Ještě nevím.”

Zbytek večera jsme strávili konverzací o všedních a banálních tématech. Usíná v mojí náruči. Je ráno dalšího dne. I přesto, že Věra stále spí, probudila mě svým hlasitým dýcháním. První polibek na rozloučenou a odjíždím autobusem k sobě domů.

Další spánek, sprcha a pak ranní káva. Nemohla jsem však přestat myslet na otázku, které mi včera Věra položila:

“Proč Jaroslav toleruje Markétu?”

“O čem je jeho kniha?”

“Proč jsem ji tak pojmenovala?”

Pouze na poslední otázku jsem znala odpověď: Název shodný s mou každodenní činností měl být předzvěstí toho, že povídka se týká mého světa. Chtěla jsem tím Věře o sobě něco povědět. Věra si to jistě taky uvědomila, ale i přesto se zeptala. Čeho to bylo gesto? Nevím. Moje volná pracovní doba mi umožňuje zůstat doma i několik dní. Dnes vyřeším otázky, které mi včera Věra položila. Usedám k z části popsaným papírem ke stolu a přemýšlím.

Minuta.

Dvě minuty.

Tři mi.. Tohle nepůjde. Sahám po svojí knize a čtu:

“A Lotově ženě bylo přece řečeno, aby se neohlížela zpátky tam, kde všichni ti lidé žili a kde stávaly jejich domy. Ale ona se ohlédla, a já ji za to miluji, neboť to bylo velice lidské. Obrátila se za to v solný sloup. Tak t...” Mám to!

Cestou k nedaleké kavárně se spolu Jaroslav i Markéta bavili o všedních tématech. Mezitím však Jaroslav intenzivně přemýšlel. Tuto situaci ani v nejmenším neočekával, ale byl odhodlaný ji využít. V kavárně si objednal čaj a Markéta požádala o kávu. Nyní konečně přichází chvíle, kdy se spolu začnou bavit o důležitých tématech.

“Zaslechla jsem, že ses stal úspěšným spisovatelem. Pochlubíš se mi svým výtvořem?”

Na tuhle chvíli Jaroslav čekal. Jeho triumf.

“Je to jen hloupost. Lidé to dost přehání.”

“Proto máš svoji knihu na klíně?”

Ona o tom již jistě ví.

“Byl jsem pozvaný na vlastní autorské čtení. Není to nic velkého - pouze skupinka lidí.”

“Aha. Kdy se to koná?”

Předstírá.

“Dnes. Asi za hodinu a půl v hotelu. Chtěla bys přijít?”

“Nerušila bych tam? Zajímá mě, o čem ta kniha je, ale jak tě znám, tak ty mi o ní nic nepovíš.”

“Vůbec bys nerušila. Vlastně bych byl rád, pokud by ses tam za mnou přišla podívat.”

“Dobře.”

Pokračoval dál: “Vídáš se s někým?”

Markéta odpověděla s úsměvem: “Půl roku jsme se neviděli, ale jsi smělý jako vždy. Chodím často s jedním kamarádem ven, ale není to nic vážného. Co ty? A co tvůj partnerský život?”

“Nic vážného. Přijď klidně i s tím svým kamarádem. Rád bych ho poznal.”

“Uvidíme. Nepůjdeme? Potřebuji se připravit.”

Jaroslav šel zaplatit a beze slov se oblékli a vyšli z kavárny. Šli směrem k zastávce, odkud jela Markétě tramvaj domů. Celou cestu šli mlčky. Nepřipadalo jim to zvláštní. Takový druh ticha mezi lidmi existuje pouze v případě, kdy po sobě navzájem touží a nechtějí si připustit absenci spojení. Pro Jaroslava i Markétu znamenalo ticho návrat k jejich vztahu. Markéta se kvapně rozloučila a doběhla do tramvaje. Jaroslav zůstal stát. Úvaha o tichu a Markétě mu vnukla myšlenku.

Díval se na nápis na zastávce. Na tomto místě ještě před několika lety stával a s úsměvem se díval na odjíždějící tramvaj s Markétou. Ten den to však byly jiné myšlenky. Nedávné ticho v něm otevřelo staré rány a on začal mít chuť dokončit to, co se mu před dvěma lety nepodařilo. Chtěl dokázat, že Markéta je stejně člověk jako on. Chtěl dokázat, že je tím, co mu zazlívala. Jak to chtěl udělat? Jak dokázat někomu jeho lidství? Odpověď většiny lidí by byla založena na pozitivních emocích a citech. Lásky a radost. Ale proti takovým klíšé se stal Jaroslav imunitní. Lásku a radost viděl všude kolem sebe, a proto se z nich pro něj staly naprosto všední věci. Bolest považoval za nekonečně jedinečnou, která zároveň absolutně patří ke konkrétnímu člověku. Bolest nelze odebrat. Z ničeho nic chtěl Markétě ublížit.

Spustil pohled z čísla 48 a vydal se druhým směrem dokončit svoji naplánovanou procházku.

Jsem vyčerpaná. Nic dalšího napsat nedokážu. Další část povídky posílám Věře. Obleču se a jdu se projít. Venku je zima, ale to nevnímám. Dívám se na konec ulice na park a přemýšlím, kudy Jaroslav a Markéta šli. Nedokážu si pomoci - příběh musí být můj. Mobil mi vibruje v kapse. Věra mi volá. To je nečekané - nikdy to nedělá.

“Ahoj. Nemyslíš si, že ta konverzace mezi Jaroslavem a Markétou je trochu strohá?”

“Oba dva pospíchali.”

“I tak..” Následuje chvíle ticha. “Líbí se mi ten název.”

“Děkuji. Ráda bych tě viděla. Sejdeme se?”

“Dnes nemůžu. Co zítra večer?”

“Zítra večer tedy.”

Zavěšuji dříve, než to stačí udělat Věra. Malé vítězství dne. Jsem potěšena, že se jí moje povídka líbí, ale zároveň si uvědomuji, že ji již dávno nepíšu pro ni, ale pro sebe. Je to pro mě způsob, jakým se můžu konečně ve světě, který nikdy nepřestane mluvit, vyjádřit. Ale komu? Pozitivně naladěná si jdu udělat čaj a pokračuji ve psaní.

Během půl hodiny prošel městem a dostal se až ke střídmě, ale elegantně osvětlenému hotelu. Byla již tma a hotel svým způsobem vynikal oproti přilehlým budovám. Uvnitř ho přivítalo teplo. Došel až k recepčnímu pultu, kde se ho starší pán zeptal na jméno.

“Um.. Jaroslav Sedláček.”

Starší pán odpověděl s údivem: “To jste vy, kdo tady dnes přednášíte? Omlouvám se. Běžně zde vystupuje spousta lidí a já již ztrácím přehled.”

“To je v pořádku,” řekl Jaroslav se strojeným úsměvem.

“Mohu vám vzít váš kabát?”

“Zajisté. Děkuji.”

“Hlavní sál je přímo za těmito dveřmi.”

Jaroslav znovu poděkoval a zaměřil k dveřím. Za nimi uviděl elegantní stoly s nápoji. Otočil se a zašel se schovat do nedaleko vzdálené koupelny. Proč to udělal? Nebyl nervózní, ale byl si vědom toho, že jeho sociální status vychází převážně z jeho práce. Pro většinu lidí znamenal tento večer odpočinek. Pro Jaroslava to ale byla náročná hra. Jeho rozhodnutí zdržet se konverzace, dokud za sebou nebude mít ukázkou své práce, bylo proto moudré. Alespoň podle Jaroslava, který své knize přikládal nadměrný význam. Podíval se na hodinky. Za 20 minut výjde.

Tentokrát mi psaní trvá déle. Ze začátku je vše jednoduché. Mohu si vytvářet svět a pravidla, jak se mi zlíbí, ale čím více pravidel přidám, tím více dopředu rozhoduji o tom jak povídka skončí. Uvažuji nad tím, jestli již nynější počet řádků určuje konec knihy. Ani já sama to nevím. Chvilí se dívám do prázdna a pak si jdu pro další čaj.

Nastal čas. Vchází do sálu. Lidé se na něj usmívají a u stolku uprostřed místnosti vidí gestikulaci svých kamarádů, aby se přidal. Usmívá se na lidi zpět a jde za svými kamarády. Všichni se zdraví, podávají si s ním ruce. Žertují. Už to začíná. Světla zhasínají a na pódium vystupuje statný starší muž. Potlesk. Jediná světla, která ještě svítí, jsou namířena na něj. Ticho v sále. Napětí.

“Všechny vás zde srdečně vítám. Jsem si jistý, že všichni se, stejně jako já, těšíte na hlas našeho nového nadějného mladého spisovatele. Všem vám přeji krásný večer a prosím velký potlesk pro Jaroslava Sedláčka!”

Potlesk. Jaroslav přišel na pódium. Potřásl si rukou s mužem, jehož jméno ani neznal. Usmál se. Další potlesk.

“Dobrý večer. Je mi ohromnou ctí vás zde všechny vidět. Ještě předtím, než začnu s knihou, bych rád poděkoval všem lidem, bez kterých by tato kniha nemohla vzniknout. Zejména děkuji za podporu mým kamarádům, ale vám všem jsem vděčný za inspiraci.”

Všiml si Markéty, která právě vešla do sálu. Měla na sobě nádherné večerní šaty.

Výjezd ze zastávky číslo 48

Jaroslav Sedláček

Anna nasedla do autobusu a vyjela. Seděla proti směru jízdy a za sebou viděla vzdalující se název zastávky 48. Uvažovala nad tím, zdali právě tento okamžik je důležitý, co skrývá a co by se stalo, kdyby nebyl. Její úvahy byly ospravedlněné. Právě jela do knihovny přednášet široké veřejnosti. Nebyla to zcela její přednáška. V jedné půlhodině měli vystoupit tři lidé. Každý na jiné téma chápání principu zákonu akce a reakce v čase. Jejím tématem byl determinismus. Nespadlo to ani do jejího oboru, ale toto téma jí připadalo natolik nádherné, že věnovala několik dní naučné četbě. Nikdy předtím nepřednášela.

Moment výjezdu ze zastávky 48 se stal důležitý tím, že o jeho důležitosti přemýšlela. Velikost úvahy byla již natolik velká, že se stala její součástí. Anna si byla vědoma i tohoto a usmála se: nekončící cyklus.

Na předposlední zastávce vysedla. Ještě před přednáškou se měla sejít se svojí kamarádkou. Jde směrem ke knihovně. Zatočí za roh a tam ji vidí. Má na sobě kostým. Perfektně ladí s jejími svázanými blond vlasy. Posledních pár metrů zrychlí krok. Obejmutí.

“Ahoj Lucie, sluší ti to.”

“Ahoj. Děkuji. Připravena na přednášku?”

“Lepší to asi nebude. Co ty?”

“Lepší to nebude.”

Anna se s Lucíí znala již dlouho. Normálně by přátelství takovou zkoušku času nevydrželo. Kamarádství je ze svého principu odsouzeno k zániku. Síla, která drží dva kamarády dohromady, je zpravidla nestabilní. Buď vyhasne, anebo vzplane. Vzplane-li zároveň na obou stranách, vzniká vášnivý vztah. To ale bohužel nenastává ve většině případů. V zájmu zachování kamarádství nastává vnitřní zapírání a přetvářka. Po časovém úseku takového chování nastává konec.

Anna po úvaze došla ke stejnému závěru. Udělala jedinou racionální věc, kterou mohla: přiznala se. Přiznala se bez jakéhokoliv očekávání opětování svých emocí, a to ji zachránilo. Tak vzniklo jejich nesmrtelné přátelství.

Lucie dnes bude přednášet proti Anně. Ne přímo. Jen jejich témata jsou opaky. Annin determinismus, proti Lucčiné svobodné vůli. Anna podala Lucii růži. Lucie se usmála. Poděkovala a zamířila do knihovny. Anna ji následovala, ale pak se Lucie náhle otočila:

“Kdybych mohla, řekla bych, že tě miluji, neboť toto gesto bylo velice lidské.” Anna nevěděla co říct. Něco takového nečekala. Vždy to byla ona, kdo vnášel do jejich konverzací citáty z knih. To ale nebyl důvod, proč nyní začala cítit nevolnost. Zlomeným hlasem se zeptala:

“Ty jsi četla Jatka č. 5?”

“Ano. Je na tom něco špatně?”

“Chtěli jsme to číst společně.”

“Promiň. Asi jsem zapoměla,” odpověděla Lucie a vešla do knihovny.

Anna pokračovala, ale je třeba si uvědomit, co vše se v té vteřině po poslední větě odehrálo. Pro Annu ztratilo jejich pyšné přátelství nálepku nesmrtelnosti. Uvědomila si, že spojení na základně stejných vnitřních hodnot mezi nimi neexistuje. To, co si myslela, že je ono spojení, odsoudila jako vlastní lež. Jediné racionální řešení pro ni bylo následování Lucie.

Za půl hodinu měly přednášet. Anna měla jít první. Mezitím si u kávy povídaly. Anna předstírala dokonale a Lucie nic nepoznala. Pořadatel všechny uvítal a pozval Annu, aby se ujmula slova. Lucie ji zbavila veškeré nervozity.

“Dobrý den. Je mi velkou ctí tady dnes před vámi mluvi. Ve stručnosti bych vám dnes ráda vysvětlila, co determinismus znamená. Když napíšete na papír perem slovo, vede k tomuto okamžiku pouze jediný sled událostí. Nelze mít stejné slovo na papíře napsané tak, aby se předchozí události jakkoliv lišily.

Můžete namítnout: co když napíšu na dva papíry dvě stejná slova? To ale zapomínáte na celou soustavu věcí kolem sebe. Když budete psát druhé slovo na papír, na světě bude existovat alespoň o jeden více papírů se slovem. To se však neslučuje s původním případem. S touto myšlenkou můžeme jít i dále. Každá událost či rozhodnutí je pouhým důsledkem předchozích stavů věci, které mohly pokračovat pouze do tohoto okamžiku. Z toho vyplývá, že důvod, proč jsem zde, se nachází již v mém narození, důvod mého narození v narození mé matky, a tak podobně až k počátku vesmíru.

Determinismus se staví do sporu s konceptem svobodné mysli, neboť jakákoliv myšlenka je již předem předurčena. Pokud bychom byli schopni znát aktuální stav všech věcí ve vesmíru, dokázali bychom předpovědět další okamžik a z toho okamžiku další a další. Naštěstí to není možné ze dvou důvodů. Předpokládaný počet atomů ve vesmíru je 10^{82} . atomů v pozorovatelném vesmíru. Zpracovat takové množství informací je virtuálně uvnitř vesmíru nemožné. Také je třeba brát v potaz měřitelnost struktur. Nevyhnutelně se každým měřením stav věcí mění. I jen tím, že na něco svítíme světlem.

Můžeme být proto rádi, že je nám alespoň zachována iluze svobody.”

Anna dále pokračovala několik minut o historickém vývoji této myšlenky. To ale přestalo být důležité.

“Děkuji za vaši pozornost.”

Potlesk. Anna se nedívá na Lucii. Odchází. Když nebyla s Lucií, mívala strach, že o něco přichází. Že Lucie žije a že ona promarňuje svůj čas. Že propásne něco, co Lucie ne. Od toho byla dnes odproštěna. Lucie pro ni ztratila význam. Nasedla do autobusu a zanedlouho viděla v dáli blížící se název zastávky.

Jaroslav přestal mluvit a nastala chvíle ticha. “Konec kapitoly. Moc vám děkuji za poslech a užijte si krásný zbytek večera.” Sálem se ozve potlesk. Začala hrát hudba a Jaroslav se vrací ke svým přátelům. Mezi nimi stála se sklenicí bílého vína i Markéta. Chvíli všichni zdvořile konverzovali o jeho knize, ale pak mu Markéta podala sklenici vína a pokynula mu, aby se s ní šel projít. Jaroslav se rozloučil a Markéta se ho chytla za rámě. Dovedla ho po schodech nahoru ven ze sálu. Na chodbě bylo prázdné a hudbu a hlasy slyšeli jen tlumeně. Markéta dovedla Jaroslava až na balkon, kde se opřela o zábradlí a bez pohledu na Jaroslavův obličej začala mluvit:

“Píšeš zajímavým způsobem.”

“Děkuji.”

“Jak to pokračuje? Jak to skončí?”

“Můžeš si přečíst knihu.”

“Chci to slyšet od tebe.”

“Anna dojede zpět na zastávku 48.”

“To je vše? Nepřikládáš tomu všemu příliš velkou váhu?”

“Význam je hlubší, než si myslíš.”

Markéta se odmlčela, ale pak se zcela jiným hlasem zeptala:

“Proč jsi mě pojmenoval Lucie?”

“Prosím?”

“Nemá cenu předstírat. Je to již dlouhá doba, ale stále si vše pamatuji. Bylo to nezbytné?”

“S tebou to nemá nic společného.”

“S kým tedy? Zastávka 48? Osudový rozdíl v myšlení? Nemohl bys být zřejmější. S kým tedy?”

“S obrazem tebe, který jsem měl v mysli. Na to si nemůžeš dělat žádné nároky. To již nejsi ty. Přestala jsi to být ty v momentě, kdy jsem se tak sám rozhodl. Ale máš pravdu v tom, že tato kniha byla napsána pro tebe. Abys mě pochopila. Předpokládám, že ty jsi mě nepotkala ve městě náhodou, že?”

“Ne. Musím jít. Tady to již nedokážu vydržet.”

Bez dalších slov Markéta odběhla pryč. Jaroslav zůstal a užíval si pohled na město pod sebou. Měl chuť se smát.

Důvod, proč se Jaroslav nacházel právě zde na tomto balkoně, byl obsažen v každém okamžiku jeho života. Básníci by mohli říct, že o tom bylo rozhodnuto, když poprvé Markétu políbil. To ale není pravda. Bylo to rozhodnuto již mnohem dříve - kdykoliv se ráno probudil, četl knihu, nebo vedle Markéty seděl. Všechno vedlo přímo do této chvíle. Jaroslav si toho byl dobře vědom. Na tento moment čekal dlouho. Byla to jediná věc, po které tak dlouho toužil. Chtěl dokázat, že Markéta není nic víc než člověk. Nyní to bylo za ním. Na tomto světě pro něj již nic nebylo. To ho netížilo, neboť to bral jako fakt. I na tuto možnost byl připraven. Pod sebou měl 20 metrů vzduchu. Přehodil jednu nohu přes zábradlí, pak druhou. Nyní stál pouze patami na dvaceti centimetrech betonu. Pod špičkami jeho bot bylo nic. Rukama se za zády přidržoval zábradlí.

Naposledy se zhluboka nadechl, sevřel svoji knihu a.. nevykročil. Chvíli stál na okraji a po tváři se mu skutálela jediná slza. Právě ho opustily všechny iluze. Znovu překročil zábradlí a šel zpět do hlavního sálu. Nemohl spáchat sebevraždu, neboť se to tak stát nemá. Nemohl se vzepřít vlastnímu životu. Neexistuje nic tragičtějšího.

Doufám, že se to bude Věře líbit. Doufám, že mě pochopí. Zítra večer se potkáme a dám jí poslední část k přečtení. Pokud mě pochopí, bude vše krásné. Tisknu poslední papíry povídky a jdu si číst.

Je další den odpoledne. Jedu autobusem. Za hodinu dojede do cílové stanice. V ruce nervózně mačkám svůj výtvar: poslední část povídky. Usínám.

Neurotický řidič na mě volá, abych se vzbudila a vystoupila z vozu. Urychleně беру svoji knihu, kterou jsem měla položenou na sedadle vedle mě a vycházím z autobusu. Venku je šero a zima. Upravím si svoji šálu a vydám se na pětiminutovou cestu do parku. Sedám si na lavičku a vytahuji svoji knihu. Za 5 minut se ozve Věřin hlas. Jako vždy jdeme do nedaleké kavárny. Jako vždy si sedáme k našemu stolku. Přichází roztomilá číšnice. Objednávám si čaj, Věra kávu. Informuje mě, že dnes bude muset pospíchat. Držím ji za ruku a podávám své poslední stránky. Věra začíná číst.

Vím, že jí to bude chvíli trvat, ale již nemám chuť si číst svoji knihu. Dívám se na lidi kolem sebe a vidím v nich systém. Sedí většinou po dvojicích a dívají se úpěnlivě na tvář toho druhého. Čekají na odmlku v řeči svého protějšku, aby mohli začít mluvit o sobě. Všichni se touží vyjádřit, ale čím více se o to snaží, tím více je na světě hluk a tím více se stávají necitlivějšími. Začínají být lhostejní k dění kolem sebe a veškeré jejich chápání se zúží na posedlost vlastním obličejem. To jsou morální hodnoty jednotlivce naší doby.

Roztomilá číšnice přináší čaj a kávu. Po chvíli přestává Věra číst a věnuje mi zase ten pohled, jako by celá má existence byla pouze trivialitou v čase. Ten však hned zmizí a ptá se:

“Kniha v knize? Bylo to zapotřebí?”

“Ano. Ospravedlňovala vše, co Jaroslav udělal, či udělá.”

“Dobře. Na začátku Jaroslav s nikým nemluvil. Bylo to tak schválně, nebo jsi jen nevěděla co napsat?”

“Záleží na tom? Myšlenka je stále stejná.”

“To mi budeš muset vysvětlit. Moc se omlouvám, ale teď pospíchám. Pohovoříme si o tom někdy jindy.”

Polibek a Věra odchází. Říká mi, že mě miluje. Než stihnu opakovat její slova, je pryč a nechává mě zde se dvěma nedopitými nápoji. Dvě vteřiny, které nepočkala, byly rozhodující.

Její slova “miluji tě” znamenají, že je součástí mého světa, ale já nejsem součástí toho jejího. Pouze lidé, kteří si nechají tato slova říct, přijímají druhého do svého světa. Podle mě je to největší tragédie života zamilovaných: chodit spolu po světě, který má u každého jinou formu.

Čtu si knihu a dopíjím svůj čaj i Věřinu kávu. Ještě nemám chuť jet domů. Chci být v přítomnosti lidí. Zaplatím, rozloučím se s číšnicí a vycházím ven. Venku je živo. Zamířím na náměstí. Stojím uprostřed stánků a kolem mě proudí lidi. Dívám se do dále. Uběhne minuta, dvě, tři.. Vidím Věru.

S úsměvem jde za ruku s mladým mužem. Baví se spolu a nevnímají okolní svět. Ostatní lidi včetně mě pro ni neexistují. Existovalo pro to nekonečně mnoho vysvětlení, ale já jsem neměla sílu ani odvahu hledat to správné. Dlouhý polibek, který jí právě věnoval, mi hledání usnadňuje.

Již jsem tomu rozuměla. Věřina zrada byla již dlouho předurčena. Musela to vědět již dlouho. A pokud ne ona, tak někdo jiný. Stejně jako všichni ostatní se pro mě právě stala bezduchou bytostí. Vše, co jsem viděla byla její minulost a její budoucnost. A já nebyla nikde. To neznámá, že jsem ji přestala milovat. Právě naopak: jistým způsobem myšlenka na ni zůstala stále ve mně. Ještě chvíli se na ně dívám, ale pak jdu pryč.

Moje iluze přestává být utěšující. Jedu autobusem domů...